

Naročnina: doma na sküpnini naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarem letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstem vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Kakša naj bo naša mladina po deškem tabori?

Na to pitanje samo tisti zna prav odgovoriti, ki zna zakaj se je držao te tabor? Tabor se ne mogo držati iz gizde, da bi se pokazali pred svetom. Te bi bole bilo, da se ne bi držao. Tem menje se je mogo držati, da bi se pokazala proti komikoli, tem menje pa proti velikim dobrotnikom mladine, celo pa proti šteromkoli duhovniki kakša spica. Ve drugi kak duhovnik, itak ne more segnoti do srca mladine i jo obdržati na pravoj poti z božov milostjov. Takši namen bi tabor spremeno v greh. Tudi za kakšo politično stranko se ne mogo držati. Mladine ne reši niena politična stranka, nego samo Ježuš. On, Ježuš je povedao mladenci, gda ga je pitao, ka naj včini ka bu srečen na tom i i drugom sveti: *zdrži zapovedi*. Ta Ježušova reč, zapoved, je smela i mogla zato biti samo namen deškoga tabora i se vupamo, da je tudi bila. Drugoga namena ne predpostavljamo. Zato pa vržimo en mali pogled na te Ježušove reči: zdrži zapovedi, ka pomenijo te reči na mladino gledoč?!

1. Naj mladina bo čista. Brez čistosti je mladina živina. Brez jakosti lilijske mladino na nikaj dobrega ne je mogoče pripraviti. V šterom dečki mesenost kraljuje, je nedostopen za vsako še tak lepo reč. Njemi ne diši Bog, ne dušno zveličanje, ne jakosti, on ne poštuje starišov, je slabič v vsakom pokreti, brez značaja, brez stanovitnosti, je rob tela i zato ma duša njegova samo v tistom veselje, ka diši teli: v pijančuvanju, gizdi, posvetnosti, sirovosti, i kotanji po blatnih mislaj i želaj tela; njegova blaženost je, da more nečisto strast na kakšikoli način v sebi zbuditi i jo nasiti ali v samom sebi ali z drugimi. I jedino vrastvo, ka nam mladina ostane čista, je gosta dobra sveta spoved z svetim gostim prečiščavanjom. Brez toga sredstva nikdar ne zvravimo betežne mladine i nikdar je ne obdržimo zdrave. Vso naše delo v „Prosvetnom društvi“, štero je deški tabor organiziralo, mora zato biti, da mladini ide na roko, da bo čista po dobroj gostoj spovedi i prečiščavanji. Mladini se mora dati tü popolna sloboščina, da si zvolu za duhovnoga vodnika, spovednika koga si šče. Naj prosvetna društva zato ne sprejmajo med svoje kotrige tiste mladine, štera bar mesečno ne hodi k spovedi i obhajili i nikak ne sme sprejemati pijancov i pomočnjakov, ar takši nikdar neso čisti.

Pros. društvam zato bodi glavna naloga, da bo njihova mladina živela Ježušovo življenje, da ostane čista. Knige, ki je deli društvo, naj ne pohujšujejo mladine. Sestanki naj se tak vršijo, ka ne pride do spake. Nočne vaje iger brez kontrole so že dostokrat povzročile smrt mladinskoj duši. Mešanih iger, kde oba spola nastopita, naj se kembole varje društvo. Poleg skoro jedini iger, ki so se razpasle po naših faraj, naj mladina pokaže vu prosvetnih društvaj nekaj zvišenejšega: borbo proti alkoholi, kajenji, plesi; lübezen do domače zemle, njenoga jezika, njenoga tiska; skrb za siromake, brigo za lepo cerkveno oponašanje napredek v gospodarstvu, gospodinjstvu, zadrüžništvu i sto takših plemenitih namenov naj si naloži na rame mladina v prosvetnih društvaj, i je pomali začne rešavati, igre pa naj pridejo na zadnje mesto, kak začimba.

2. Mladina mora biti podkovana v socialnih pitanjaj. To je dnesden najbolje potrebno. Prvo mora biti dobro katoličanska, takša je pa samo te, če je čista, če gostokrat hodi k svetoj spovedi i sv. prečiščavanji. Drugo najbolje potrebno je pa dnesden, gda se tak grozno širi boljšeživem, da spozna

okrožnice svetoga Oče, ka vči Kristušova cerkev od dela, od plače, od pravičnosti v socialnom pogledi, ka de dobro podkovana v toj reči, ka jo brezverski komunizem ne spela s teri, ki pela k Kristuši.

Če bodo naša prosvetna društva na to dvoje posvečala največ skrbi, te bodo doprinesla zaistino vrastvo i bogastvo našoj mladini, ki se spoj niti vceniti ne da. Če bode mladina najšla v prosvetnih kat. društvaj kažipot k Ježuši, če bode po njenom vodstvu postajala vsikdar čistejša i vsikdar raj mela Ježuša, če bode v njih najšla oporo proti brezverskomi boljšeživim i se okrepila za pravično, krščansko gledanje, ravnanje socialnoga pitanja vseh vrst, pa napredovala v pravoj znanosti, ki se njenoga stana tičejo, te so prosvetna društva dosegla svoj namen pred Bogom i ljudmi. Če tak bo, te je vredno bilo držati deški tabor v Črensovcih za mladino. Bog daj, da tak bo.

„Vse stare obsodim“.

Na sestanki kat. akademskoga društva „Zavednost“ jul. 31. je pokojni Žižek Alfonz povedao gornje reči proti podpisanimi, vsem starejšim g. duhovnikom i drugim gospodom, ki so v civilnoj, ali privatnoj službi. Jeli je zato obsodo nas vse, ka smo kaj zakrivil? Ne. Nego zato, ar je vervao lažam starejših dijakov-akademikov. Neštarni zmed teh so dobromi mladenci nalagali, ka sem podpisani z gospodom Jeričom župane Slov. krajine napelao, naj glasajo pri senatorskih volitvaj na framasona dr. Marušiča, ne pa na krščanskoga g. Žebota. Od prve do zadnje reči je ta trditev lažliva. Podpisano so šteli kandidirati županje ali da bi bar bio namestnik g. Žebota. Ponüdbe ne sam sprejeo, ar sam se kak kandidat ali namestnik v politično borbo ne šteo mešati. Na toj seji se je sklenolo, da se podpira g. Žebot i nikdar ne sam nikomi ni z rečjov ne migno, naj nači dela, kak se je na seji sklenolo. V smisli sejnoga sklepa so pisale tudi Novine. Kak grda laž je zato bila, da bi jaz samo ednomi župani gda pravo, ali vplivao po drugom na njega, naj nači voli. Istotak je reč po mojoj sodbi z g. Jeričom. Oba so zato dijaki-akademiki ogrizli i s tem mlado življenje zapelali, ka je tak strašno sodbo mogo vöpovedati pred više i nižje šolskov mladinov, ka vse stare obsodi za vse njihova dobra dela. Bog je pokojnoga zdaj že sodo i se vupamo, da smileno. Zakaj?

Pokojni je bio jako dober mladenc i ravno zato njemi je dušna vest vočimetala, ka je to včino? Ka je to včino v hiši, gde se je vzgajao? Ka je to včino z dobrotniki svojimi? Ka je to včino z dobrotniki Martinišča, gde se je ta nad vse grda obsodba izpovedala? *Obžalüvao je svoje reči i je prevzao pa se odločo, da pride k podpisanimi i celo, da izstopi iz „Zavednosti“.* Tak je pravila pokojnoga sestra meni, sestra Veronika, štere zvrüredni spovednik sem jaz. Naj spačlivi i lažlivi svet več ne bi mogo škoditi dobromi mladenci, ga je Bog raj k sebi vzeo. Strašen odgovor pa čaka na sejače spake i laži. Bog nikaj ne pozabi i že poskrbi za zadöščenje nam starim, štere ogrizava neštarni deo mladine samo zato, da bi si spovo čast ali penez. Ne mišlena tü naša vrla više i srednješolska mladina, samo par kričacov, ki se mislijo s tem dopadnoti narodi i priti do voditeljski mest njegovih, če stare, poštene voditele z krivičnim blatom omečejo. A sebe so zblatili, ne nas.

Klekl Jožef, vp. pleb. vrednik.

Krški püšpek g. dr. Josip Srebrnič obsojen.

Junija meseca toga leta je pred sreskim sodiščom odgovarjao na tožbo Sokola Kraljevine Jugoslavije krški püšpek g. dr. Srebrnič zavolo prestopka proti česti iz § 301 od 2. kazenskoga zakona i je bio oproščen vsake krivde.

Sokol Kraljevine Jugoslavije je vložo priziv i okrožno sodišče v Zagrebi je razvalavilo sodbo sreskoga sodišča pa obsodilo g. dr. Srebrniča na 7 dni zapura i na 300 Din penezne kazni, — če se ne plača, pa 5 dni zapura, pogojno na 1 leto.

Okrožne sodišče v Zagrebi se je ne postavilo na stališče sreskoga sodišča, najmre, ka je obtoženi g. dr. Srebrnič prešteo v cerkvi okrožnico

katoličkoga episkopata v izvršavanji svoje dužnosti, v izvršavanji kanoniške poslušnosti i zavolo pravice odgajati vernike rimokatoliške cerkve v versko moralnom i versko odgojnom pogledi, štera je dovoljena katoličanskomi episkopati z ustavov, nego, ka predpisi kanonskoga prava nemajo značaj zakona, šteri bi valao v našoj državi, zvün predpisa od ženidbe. Tak je te krški püšpek g. dr. Srebrnič *meo greh, ar je izvršo kanoniško poslušnost, šteri se mora kaštigati*. Rešenje okrožnoga sodišča l. v Zagrebi nosi datum od 25. julija, ravno te, gda je bio podpisan konkordat med Sv. Stolicov i Kraljevinov Jugoslavijov. List „Nedjelja“ 18. aug. prinaša te novice.

Euharistični kongres v Čakovci.

Vnogi deset i deset jezeri napunili prestolico Medjimurja. — Krasen sprejem dva zagrebečkiva nadškofa. — Slovenska krajina je poslala trijezero svojih sinov i hčer. Čakovec Joče od radosti, gda več jezerna naša procesija koraka v mesto. — Namen našega romanja.

Od 23. do 25. augusta se je vršo v Čakovci veličasten kongres presvetomi Oltarskomi Svestvi na čast. Pobožno Medjimursko lüdstvo se je zbralo na te kongres, njegov je bio. A obiskali so ga tudi Slovenci, predvsem iz Štajerske pa tudi Kranjske v lepom številu i ravnotak Horvatje iz dalnih krajov Horvacke. Naša Slovenska krajina je poslala tri jezero romarov. Red je bio dober, čeprav daleč za ljubljanskim letošnjim. Se zna, Čakovec ne je Ljubljana i ka se tiče reditelstva, pač Slovenci, posebno Kranjci so majstri v tom i nedoseglivi. Bolše bi bilo tüdi, če bi Hrvatje samo z cerkvenimi zastavami prišli, narodne so pobožnost presv. Olt. Svestva malo v drugo ter spravljale. Oblast je pa potrpivo i plemenito vse je lepo v miri püstila i red godržale.

V petek proti večeri sta se pripelala dva zagrebečkiva nadškofa prevz. gg. dr. Bauer i dr. Štepinac. Ž njima se je zbralo v Čakovci puno duhovnikov. Iz kolodvora so jiva pelali z štirami belimi konji, vsakoga konja je držao i vodo en kmet v narodnoj noši. Pred kočijami i za njimi je jezdilo po dvesto strelcov. Narod je navdüšeno pozdravljao cerkvene dovorjanstvenike i Čakovec je kazao sliko ednoga lepoga püngrada. Vse okinčeno, vse kaže na Ježuša v Olt. Svestvi. Smo vidili takše krasote na nešterih hišaj, da jih niti Ljubljana ne zmogla pri svojem euh. kongresi.

Slovenska krajina je trijezero lüdi poslala v Čakovec, kama naš narod itak navajen hoditi. *Za nas je bila tü dovršitev ljubljanskoga euh. kongresa, kama naš narod zavolo siromaštva ne mogo a rad bi šo. Potem pa, kak so g. urednik našega lista romarom na gibinskom brodi povedali, naše romanje je bilo prošnja do Ježušovoga Srca po Marijinom Srci za naše mladino. Tak sta se deški tabor v Črensovcih i euh. kongres v Čakovci v dühi združila.* Romarje črensovske procesije so šli pod vodstvom urednika Novin prek gibinskoga broda, šteri je bio krasno okinčeni. Do broda se jih je nabralo okoli 600. Hotiško procesijo je vodo do Sv. martinskoga broda g. mestni kaplan Berden Jožef. Samo Hotižancov je šlo 200. Ledavsko procesijo sta vodila g. kaplana Halas Daniel i Koren Ivan po celoj poti peški. Pri „baračkoj krčmi“ so prišle vküp tri procesije, pred štero je prišo iz Čakovca g. dekan Jerič i med glasi godbe pa med krasnim popevanjom naših pobožnih pesmi je prek dvejezero lüdi broječa naša procesija dostojanstveno stopela v svetišče Gospodovo. Čakovec, gda je vido naše zbrano lüdstvo i njegovo istinsko po-

božnost, se je razjokao. Nešteto naroda se je zaskuzilo od srčne genjenosti, gda je vidilo to lübezen našega naroda do Ježuša v presv. oltarskom Svestvi. Ostali naši romarje so prišli z vlakom i potači. Polnočnico za naš narod so služili g. dekan Jerič. Sami so prečistili jezerotristo naših. Ovi so bili pri drugih sv. mešah pri obhajili. Za Slovence so služili sv. mešo g. kaplan Halas, za Vogre pa g. kaplan Koren. G. Jerič so predgali od prenovljenja sveta po sv. Olt. Svestvi. Slovesna pontifikalna sv. meša je bila na prostom, pri šteroj je pod vodstvom imenitnoga glasbenika P. Kolba nebesko lepo spevao pobožen medjimurski narod. Pri podigavanji je častna straža oddala Ježuši na čast strelbo i pokali so možari. Po nesreči se je en možar razpočo, en črep na strehi potro, šteri je spadno dečaki na glavo, ki je čepeo na drevi. Dete se je zosagalo i spandoložna cesto pa se ranilo. Neštarni so mislili, da je kakša rebuka, pa so odišli. A radio je hitro pomiro narod, med šteroga bi par komunistov rado zmešnjavo prineslo.

Nešteti jezeri so korakali popoldnevi v procesiji. Našo procesijo je vodilo pet duhovnikov i štirje bogoslovci. Poleg teh sta bila ešče dva drugiva ušiva duhovnika tüdi na kongresi. Pesmi je vodo g. šolski upraveito Luthar Štefan z Črensovec. O kak lepo se je glasilapo Čakovskih vulicaj naša slovenska pesem. Vsa čast hotiškim dečkom, da so tak lepo spievali. Procesija Vogrov je tüdi pobožno popevala svoje tužne pesmi. Eden veliki deo naših je po velikoj sv. meši odišeo domo, ar je onemogo od vročine i ar se mogo paščiti proti oddaljenomi domi, drugi del naših je pa vodo peški domo g. kaplan Halas i je pripelao večer okoli devete vüre v lendavsko cerkev, gde so dobre duše počastile Ježuša v Olt. Svestvi i se zročile Mariji z lepimi slovenskimi pesmami, naj vsikdar obdrži dobra nebeska Mamika naš narod v službi presv. Olt. Svestva.

Ka je izjavo pripravlalni odbor od naših lüdi?

Gospodje pripravlalnoga odbora za euh. kongres v Čakovci so dali sledečo izjavo: *Navdüšeni smo nad velikim brojom vašega lüdstva, ki je prišo k nam počastit Presv. Olt. Svestvo; še bole smo pa genjeni nad njegovov pobožnostjov i požrtvovalnostjov, da za Ježuša vse žrtvüvao, še nočni počitek i se zadovolvo, da si je malo vünej na zemli ležeč oddehno. Vse nas je geno vaš pobožen narod.*

NEDELA.

Vučenik, ka naj včnim, da dosegnem večno življenje? On njemi je pa pravo: Ka je pisano v postavi? Ka četeš? Lübi Gospoda, svojega Boga, z vsem sromom, aleluja.

M o l i m o. Vsemogočni i vsmiljeni Bog, ki od tvojega dara prihaja, da ti tvoji verniki dostojno i hvalevredno služijo: daj nam prosimo, da bomo brez spotike šli k tvojim obljubam.

Po Gospodi našem . . .

Dvanajseta nedela po risalaj.

Evangelium sv. Lūkaša X.

Vu onom vremeni: Pravo je Jezus Vučenikom svojim: Blažene oči, štere vidijo, ka vi vidite. Ar velim vam: ka so vnogi Prorocke, i Kralovje želeli viditi, štera vi vidite, i ne so vidili, i čuti, štera vi čijete, i ne so čili. I ovo niki v pravdi vučeni je gori stano skušavajoči njega i govoreči: Mešter, ka čineči žitkom vekivečnim bodem lađao? On je pa velo njemi: vu pravdi ka je pisano? kakda štēš? i on odgovoreči je pravo: Lübi Gospodnoga Boga tvojega z celoga srca tvojega, i z cele duše tvoje, i z cele moči tvoje, i z cele pameti tvoje; i bližnjega tvojega, liki samoga tebe. I veli njemi: prav si odgovoro, to včini, i živo bodeš. On je pa šteo spravičati sebe, i pravo je Jezusi, a što je moj bližnji? Odgovoreči pa Jezus velo je: Niki človik je dolji so od Jeruzalema vu Jeriko, i spadno je med razbojnike, ki so ga i slekli, i ranjenoga na po živoga ostavivši, odišli so. Prigodilo se je pa, da bi niki duhovnik dolji šo po onoj poti, i videvši njega, mimo je šo. Prispodobnim talom i Levita, da bi bio poleg mesta, ino bi ga vido, mimo je odišo. Niki pa Samaritanuš po poti idoči, prišao je do njega, i videvši ga, geno se je na smilenost. I pristopivši zavezao je rane njegove, i vlejšao je v nje oli i vino, i položivši njega na svoje živinče, pelao ga je vu oštarijo i skrb je na njega neso. I na drugi den je vō vzelo dva soda i dao je oštarijši, i pravo je: skrb mej na njega, i kajkoli ober toga potrošiš, jas, gda se povrnem, nazaj ti dam. Šteri med etimi trejmi se vidi tebi bližnji biti onoga, ki je spadno med razbojnike? on je pa pravo: ki je miloščo ž njim včino. I veli njemi Jezus, idi, i ti včini prispodobnim talom.

*

Ber ilo iz pisma svetega apoštola Pavla Korinčanom: „Bratje! Takše zavüpanje mamō po Kristušu i v Boga, ne kak bi bili sami od sebe zmožni kaj misliti kak iz sebe, nego naša zmožnost je od Boga, ki nas je sposobne včino za služabnike nove zaveze, ne litere, nego duha; zakaj litera mori, Düh pa živlva. Če je pa služba smrti, z literami vdublena v kamen, bila obdana s sijajom, tak da Izraelovi sinovje neso mogli Možeši v obličje poglednoti zavala blišča na obrazi, ki je bio minliv, kak ne bo šče bole obdana s sijajom služba Düha? Zakaj, če je blišč že služba obsodbe, je po blišči ešče vnogo odličnejša služba pravičnosti“.

Litera se ne spreminja. Ka je zapisano, ostane. Človek, njegova vola se pa spreminja. Če bi šteri oča vu družini do vsakšega deteta do pičice vednaki bio, bi napačno delao. Bio bi kak süha litera, ki se ne spreminja. Zato nema v sebi življenja, nego prinaša smrt. Vsakše dete ma najmre svojo lastivno naturo i niti dva sta si ne vsikdar vednakiva. Zato je z vsakšim potrebno znati ravnati, da se dosegne kak največ uspeha. Z ednim je mogoče bolše včasih malo ostrejše ravnati, drugoga bi pa ravno ta ostroča mogoče ščista vničila. Ž njim je potrebno bole milo, mehko ravnati, da se ž njega kaj napravi. Düh, pun ljubavi do dece vsikdar najde pravo ravnaje. Te tudi rodi prave sadove. A sad raste samo na živom drevi, zato je Düh kak živo drevo, ki prinaša življenje, rast, razvijanje.

Pokatoličanskom sveti.

Dollfussov vnebohod.*

Prestava legende Erike Frelin iz Waldstätten.

„O Peter, sveti Peter, pusti me noter, ne odpiraj široko, sem čisto majhen.“
Previdno ozko odpira sveti Peter, glej, tu stoji ponižno avstrijski kancler. Sveti Peter mu kima, toda, čudo, glej: majhni kancler nikakor ne more naprej . . . Petra čuvarja skrbno oko zastrml: naglo, vedno večji pred njim kancler stoji — In skrivnostno široko se vrata odpro, oslepljen stoji Dollfuss pred slavo božjo. Sveti Peter ga vodi pred prestol visok. K velikemu Avstrijcu se skloni sam Bog, v blagoslov vzdigne roke, mehko govori: „Bodi še v nebesih kancler Austrije ti!“

* Avstrijski kancler, dr. Dollfuss je neudžno prelejal krv pred dvema letoma. Vmirajoč je molo za svoje sovražnike; ki so ga vsmirili. Je bio svetoga življenja človek i cerkev je ž napravila prve stopnje, da ta muceniška duša dobi čast oltara. Ta pesmica služi že tudi tomi nameni.

Politični pregled.

Program odobrene Jug. radikalne zajednice. Nastavlja se politična organizacija: Jugoslovanska radikalna zajednica, na podlagi programa, šteri je izdelani v sledečem:

Stranka drži, ka je cio države vreditv na znotraj narodno blagostanje, na zvünaj pa čuvanje državne varnosti, njene samostojnosti i njenih interesov.

Da bi se te cio mogeo dosegnuti, je potrebno, ka se razvijajo materijalne, razumske i jakostne sile naroda. Ar je materijalno stanje naroda glavni fundament za jačenje celokupne vsenarodne sile, mora biti poleg negovanja državlanske slobodščine, državnim ustanovam glavna naloga, da ga vzdignejo za jačenje s proizvodjanjem narodne sile i s pravičnov razdelitvijov državnih bremen. Da bi ustanovitev te naloge uspela kempri i kempopunejše, bo stranka delala na tom, ka se potrebne i primerne reforme izvedajo v državi v najkračšem časi.

Stranka je za monarhijo i za narodno dinastijo Karadjorjevičev.

Stranka je za narodno i državno jedinstvo, za jedinstvo naše zemle, i za enotno državlanstvo i bo te ideje razširjala i zastopala. Pri tom deli bo pa mela vsikdar pred očmi, da so deli zemle, iz šterih je naša država sestavljena, živeli v preminočnosti svoje posebno življenje i so v toki dugih dob pridobili posebne navade: administrativne, politične i druge. Da bi se razvila i jačala zavest o državnom narodnom jedinstvi, kem bole i kem modernejše izednačile i zmenjšala razlike, štere nam je zapüstila v herbijo duga i neednaka preminočnost, drži stranka, da tomi služi ona politična metoda, da se na tom posli dela postupoma i premišleno, da se ne vporablajo preživele metode i da se na te način ne ustvarjajo čüvstvovanja. Poštüvanje treh imen našega naroda Srbov, Hrvatov i Slovincov i njüva ravnopravnost, poštüvanje izročin, vse to se mora varvati, ar se bo na te način razvijalo medsebojno poštüvanje, zavüpanje i cenjenje v narodi. Zato je potrebno zavüpanje med Srbi, Hrvat i Slovenci, brez šteroga ne more biti razvoja celoga naroda. Da bi se v našem javnom življenji takše zavüpanje razvilo i čüvalo, se bo stranka trüdila, da se bo državna aktivnost organizirala i izvajala na način, šteri ne bo davao po-

voda za opravičene pritožbe i privilegiranje ednih na račun drugih. Stranka smatra načelo samouprave širokih obsegov kak najboljši sistem za ureditev državne uprave v smisli narodovih žel i potreb. Državno upravo je potrebno tak organizirati, ka se bo poedinim krajom dala možnost, da bodo morali vreati svoje lokalne potrebe, administrativne, gospodarske, finančne, kulturne i druge, v kelko so vezane za poedine kraje, na način, šteri ne bo dovajao lokalne uprave v nasprotje z državov, njenimi cili i potrebami.

Vse oblasti državnoga življenja morajo biti vednako dostopne i Srbom i Hrvatom i Slovincem. Z vsemi člani naše države se mora vednako postopati.

Narodni klub ne pristopi k novoj stranki. Minister Preka je pozvao na spravišče člane narodnoga kluba, da zavzemejo svoje stališče gledoč na stranko Jugosl. radikalne zajednice. Na to sejo je prišo minister Vrbanič i več senatorov. Spravišče je sklenilo, da ne pristopijo k novoj stranki. V narodnom klubu so većinomom Hrvatje, tudi nekaj Slovincov, med njimi bivši poslanec Pavlič.

Črnci se branijo v Afriki. Zdaj, ka je nastala nevarnost boja med Italijov i Abesinijov, se vsa čarna afrikanska plemena giblejo, da v slučajaj bojne pomagajo Abesincom. Črnce hujškajo Japonci i ruski boljševiki.

Sprememba v vladi. 23. augusta predpoldne so predložili pismene ostankē g. predsedniki kraljevske vladi i zvünešnjemi ministri dr. Milan Stojadinoviči sledeči mistri: Nikola Preka, minister za socialno politiko, dr. Ljudevit Auer, pravosodni minister i Ignjat Stefanovič, minister za gozdove i rudnike. Novi trije ministri so že imenuvani i so položili prisego. Tej so: Jankovič Jürj, dozđaj minister brez portfela, zdaj minister za šume i rüde i minister za telovno vzgojo dozđaj, Komnenovič Mirko, je postao minister socialne politike, za ministra pravde je pa imenuvani dr. Miškulin Mile, nar. poslanec. — Ministerstvo za telovno vzgojo bo, kak se čüje, odpravleno i mesto njega ponovleno ministerstvo pošte, štero je zdaj z železničkim ministerstvom združeno. To poštno ministerstvo je prej določeno za g. dr. Kulovca, ki je svoj čas bio tudi interniran od nacionalcov.

Deški tabor v Črensovcih.

Nešteto naroda pri bakladi. — Puna dvorana pri igri. — 500 dečkov i dece pa 200 moškov pri sv. obhajili. — Lepi govori.

Gda so naši čakovski romarje svoje misli vtopili v Jezušovo Srce, ki pod podobov krüha prebiva i je prosili za našo mladino, se je ta pripravljala za svoj den, za svoj tabor v Črensovcih. Za samo Črensovce je to že drugi deški tabor. Prvi se je vršo po prvih duhovnih vajaj dečkov v Slov. krajini pred desetimi leti, gda se je 530 dečkov črensovske fare v dühi ponovilo i prečistilo. Te tabor 25. aug. se je pa raztegao na celo Slov. krajino i ešče na sosedno Štajarsko i je prvi te vrste. Organiziralo ga je „Prosvetno društvo“ v Črensovcih, ne pa cerkev. Priporočao se je v cerkvi, po plakataj, po krščanskih listaj, posebno po naših Novinaj. Je bila lepa vdeležba, ali na ešče vekšo se je računalo. Da ne bila vekša, je zrok v tom, da mladina ešče vu največjoj meri ne pozna tiste prave teri, po šteroj bi mogla hoditi, ne pozna Jezušove poti. Gda jo na to pot spravimo, te de rešena, indri ne ga rešitve za njo. Črensovski tabor njej je te poti toti ne pokazao, a hvalevredno jo je pa predramo, da to pot išče. Gosta spovedi i gosto sv. obhajilo je ta pot. Na toj poti je pravo dečkovo veselje doma, na toj poti najde pravo izobrazbo, istinsko prosveto.

Dečki so lepo okinčili „Naš Dom“, govorniško tribüno pa pomagali tudi pri kinčenji velikoga oltara, ki je bio prav lepi. Škoda, de so ne očistili prostora okoli cerkvi, ki je jako püsti, pa Jezusi na diko zna tudi lepši biti. V soboto večer so zažgali veliki kres,

Kres je goro dugo v noč i pre-sveto veliko okolico. Dugo, stalno najgori v vašem srci, dečki, kres lübezni do Boga i tovarišov vseh pa sveti daleč, na okoli, do Francije i Amerike tudi! Vnoge lampijone ste zažgali v soboto večer i je med velikov vnožinov naroda veselo nosili okoli pa kričali: Živio! Da dečki, Jezus naj živi v vašem srci, štero naj bo lampijon vseh lepih, pisanih jakosti! Dosta naroda, celi narod naj to spozna!

Lotmeržani so med tem časom prav lepo igrali v punoj dvorani genlivo igro od zgüblenoga sina. V nedelo so dečki šli z Našega Doma v procesiji v cerkev, vsaki je meo šopek rožic.

Predgali so mladini g. Munda, lotmerški kaplan od toga, kak mora dečko živeti i svoj govor dokončali z etimi rečmi: Kristuš, večni krao neba, mora biti krao tvojega srca. Sv. mešo so pa slüžili g. Vahčić, kaplan od sv. Jürja pri Ščavnici. Med potjov je mladina lepo spevala. Pri sv. prečiščavanji je dečkov, dece i moškov bilo, skupno do 700, naroda se je pa zbralo okoli 1500. Po sv. meši se je obrdržalo spravišče. Prvi jd govoru na spravišči g. Bejek črensovski kaplan od tistih sovražnikov Jezušovih, ki so proti tabori delali i od tistih dečkov črensovske fare, štere ne mogo na tabor spraviti. Za njim je gučao od kat. prosvete g. dr. Hohnjec, profesor bogoslovja iz Maribora. Kazao je na nevarnost slaboga

čtenja i mladini povdarjao, da samo s katoličanskim dühom napunjeno čtenje naj si vzeme v roke. Potem je namalao delovanje liberalcov njihovoga tiska, G. dr. Meško, mariborski kaplan, je gučao od prepotrebne plemenitosti, štero mora dečko kazati do dekeo, šterih čistost mora nad vse poštüvati. G. Škraban, grački kaplan, je prečteo svoj govor od komunizma, socializma i ka pravi krščanska vera na oba. Obsodo je tudi hujskaško pisanje „Ljudske pravice“. Predavanje je bilo lepo a vučeno i naš prosti narod ga ne mogo zadošno zarazmeti i motilo ga je tudi dugo podnešnje zvonenje. Tabor pa so pozdravili tudi akad. društvo „Zavednost“ i dečki z Lotmerka, Beltinec i Törnšča. Po govoraj se je tabor dokončao s pesmijov „Povsod Boga“. Bog daj, da sad tabora ostane v srcaj naše mladine.

Nasi v Misijonih.

Salezijanski misijonar, klerik, *Horvat Aleksander* iz Pečarovec je že pred tremi leti odišeo v Južno Ameriko, v državo Chile vküper s *Sočak Štefanom*. Nekelko iz njegovoga pisma:

Santiago, 4. V. 1935.

Z Evrope (iz Genove) sva s Sočakom odpotüvala dne 6. novembra na ladji „Virgilio“. Potüvanje je trpelo od 6. novembra do 8. decembra. Na te den smo srečno prispeli v Santiago, glavno mesto republike Chile (Čile), ki leži 500—600 m nad morjom, okoli i okoli obdano z visokimi gorami. Mesto leži v lepoj dolini i je jako obsežno, kajti tü je malo visokih hiš zavolo potresov, ki so jako pogostni.

Država Chile leži kre Tihoga oceana. Oblike je jako podugovate i vozke. Zato je tudi podnebjje v toj državi jako različno. V severnom deli države nikdar ne dežüje, zato je tü jako süho. V srednjem deli države je poleti jako vroče i tudi skoro vsikdar brez deža, pozimi pa dežüje vnogo. Proti jugu je vsikdar bole mrzlo. V tistih krajaj se nahaja precü železa i tudi zlata. Čisto na jügi države (Tierra del Fuego) pa je prav mrzlo podnebjje i v teh krajaj delüje naš prekmurski misijonar Maroša Martin.

Jezik je španski. Vere so prebivalci većinomom katoličanske. A so bole mlačni.

V bližini Magallanes-a so prebivalci še pogani (Tierra del Fuego, otok Daxson itd). —

V tom šolskom leti končava s Sočakom modroslovje in v teh počitnicaj bova začela z božov pomočjov asistirati, včiti mladino ino lüdstvo.

Prav iskrene pozdrave vsem pošilata

Aleksander Horvat i Štefan Sočak, salezijanca.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Sprejem vučenikov v Državno moško obrtno šolo za pletarstvo v Ptuj. Te zavod vči vučenike obojega spola praktično i teoretično v pletarstvi i vrbogojstvi i je vposabla za pletarske pomočnike, šterim pomaga po dovršenoj vučnoj dobi do zaslužka. — Vpisüvanje trpi do 1. septembra i se lahko zvrši pismeno. Prijava kolektivna z Din 5 more vsebüvati krstni list, domovnico, odpüstnico, odnosno zadnje šolsko svedočanstvo, izjavo starišov, z šterov se zavezüjejo, ka bodo vzdržavali gojenca i potrdilo od neposredne dače. Včenje se začne 5. septembra ob 8. vöri.

Ivanci. V našoj kamenščici se je pri kopianji šodra te sipao na dva delavca, ednoga rano, drugoga, dečka iz Gančan, pa k smrti bujo. Mrtvoga dečka, Sobotin Jožefa, so gasilci i kotrige Rožnovenske bratovčine, kak svojega člana sprevedile. Molimo za njega. — Pri Žizek Ivani se je delao silos, to je priprava za shrambo zelene krme skoz zimo. Pri kopianji fundamenta se je gospodarsko poslopje do polovice podrlö. Človečih žrtv ne bilo.

Žito i krumpļi za seme. G. poslanec dr. Klar sproso 25 jezero dinarov za naküp semenskoga žita i krumpļov. Banska uprava küpi žito i krumpļe

pa je tisti siromacije dobijo za polovično ceno, šterim je povoden vzela pov, ali ga vzeo mrz.

D. Bistrica. Po novoj povodni se je Mura znova nevarno približala našoj vesi. Narodni poslanec, g. dr. Klar, nam je sproso znova 15 jezero dinarov, da se nesreča od nas odvrne.

Delo cestnoga odbora v lendavskem srezu. Naš cestni odbor je jako delaven. Zglasao je 25 jezero dinarov za cesto Turnišče — Črensovci — Bistrica brod. Stem se stara naša zahteva spuni. Naj pa ne pozabi cestni odbor tudi že negdaj začete borbe za most prek Mure na Sr. Bistrici. — Cestni odbor gradi tudi cesto od Motvarjavca — Bukovnice do Dobrovnika. Ta cesta za 7 kilometrov skrajša dozdajšnje mednarodno cesto.

Hotiza. Z biciklina je spadno Zver Štefan, i si je stroso možgane v glavi.

Hajdinjakovci se zbirajo. Preminoči petek so meli v Lendavi sejo z g. Hajdinjakom, bivšim nar. poslancom, njegovim pristaši. Na seji so sklenoli, da se stari, časti — i dobičkarnosni časi morajo povrniti.

Dve imeni moramo vsikdar meti pred oči. To sta Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani i Karitas. Če se štete zavarovati proti ognji, raznim drugim neprilikam, se obrnite na Vzajemno zavarovalnico. Če pa se namevate zavarovati za slučaj smrti ali za starostno oskrbo, ali pa štete zavarovati herb svoje dece, se obrnite na Karitas. V navedenih slučajih ne bodete nindri tak dobro podvojeni, kak pri tema dvema. V časopisih ste zamogli četi nešteto zahval za solidno izplačilo zavarovane vsote. Vzajemna zavarovalnica i Karitas ne iščeta lastnoga dobička, šteta pomagati slovenskomu ljudstvu v slučajih neprilik, ognja i smrti. Obe mata zastopnike v vseh vekših krajaj — skoro v vseh župnijah. Obrnite se na Škinko Jožefa v D. Lendavi (Glavna u. 36), ali na Rous Stefana v Beltincih, ali na Skalar Jožico v M. Soboti.

Premovanje konjov. Letošnje premovanje konjov se je vršilo v petek dne 16. avgusta 1935. v Beltincih za oba sreza. Prignanih je bilo blizu 200 glav. Sküpnno se je izplačalo 7.020 Din premij. Izplačanih je bilo 118 daril i to 80 iz sreza Lendava i 38 iz sreza Soboti. — Prve premije so dobili naslednji: I. Za kobile z žrebeti Bedernjak Josip iz Male Polane 300 Din., Bobnjar Jožef iz Dobrovnika 250 Din. II. Za 4 do 3 letne žrebice Žizek Martin iz Žizkov 200 Din i Nemeš Franc iz Tešanovec 150 Din. III. Za dvoletne žrebice Madjar Ivan iz Hotize 150 Din i Farkaš Matjaž iz Hotize 200 Din. VI. Za ednoletne žrebice Horvat Matjaž iz Kota 150 Din, Varga Franc iz Kúpsinec 120 Din. V. Za mlade žrebce pa Horvat Franc iz Dobrovnika i Cigüt Jožef iz Petanjec oba po Din 150. — Od žrebčkov, ki so bili lansko leto odebrani za vzgojo za plemo, so bile izplačane 4 nagrade po 400 Din. Dvema posestnikoma je oblübeno, da bota prejela prišestno leto po 600 Din nagrade, če bota prignala žrebčka na premovanje

i bota v dobroj koži. Letos je bilo na novo odebrano 6 žrebčkov za vzgojo za plemo. Sküpnno je tak odebranih 8 žrebčkov i to 5 iz lendavskoga sreza i 3 iz sobočkoga sreza. Če se bodo te živali dobro razvijale, jih bo potem odkúpila banska uprava. Na te način si bomo doma vzgojili dobre plemenske žrebce pa jih ne bo trebalo več kúpivati v tujini za drage peneze. — Po premovanji se je vršila tudi odbira kobio za rodovnik. Že lani je bilo sprejetih v redovnik 28 kobio (23 iz DL i 5 MS). Te kobile so se letos ponovno pregledale i sprejele še nove, tak, da jih je zdaj v rodovniki 47 (28 iz DL i 13 MS). Redovne knjige začasno vodi Banovinska žrebčarna v Ljubljani, poznej pa jih bota preyzeli Konjerejski podružnici v D. Lendavi i M. Soboti. Vse živali so bile žgane tudi z znakom „M“, ka so medjimurske pasme. — Prignano blago je bilo prav dobro, deloma tudi odlično. Živali so bile v splošnom v tak dobroj koži, da smo lahko prav ponosni nanje. Navzoča komisija je pa grajala slabo podkovanje konjov, ki se je opazilo posebno pri žrebcih. Gornji podatki dajo tudi odgovor na pitanje, da je tudi v bodoče potrebno, da se obrži premovanje v Beltincih. — Prireditev je vodo g. Petovar Lovro, predsednik konjerejskoga društva za dravsko banovino, navzoči pa je bio kak zastopnik kraljevske banske uprave dr. Veble, upravnik ban. žrebčarne.

Gederovci. Našo malo ves je dober dober Bog blagoslovo s tem, ka smo dobili prvo misijonarko, vsmiljenko, Jug Janoša hčer, ki ide 6. sept. iz Pariza v Šanghaj na Kitajsko. Naj jo vodi bože Srce Jezušovo.

Smrt dobroga našega moža. Na Gornjoj Bistrici je vmro 21. avgusta Jakšič Ivan, dober, značajen katoličanski mož v 56 leti starosti. Pokojni naročnik naših listov, je bio član načelstva Hranilnice in posojilnice v Črensovcih, nabirateo za Dom sv. Frančiška, odločen pristaš krščanske slovenske politike i vsikdar i vsepovsedi dober, zgleden katoličanec, ki je verno spunjavao svoje verske dužnosti. Pokojnomi vernomi naročniki naših listov i smilenomi dobrotniki siromakov naj Srce Jezušovo bo smileno. Molimo za njegovo dušo.

Dolič. Vmro je v 57 leti starosti Gredar Štefan, naš naročnik i več letni širiteo. Zapüsto je petero dece i dovico. Zročimo Šrci Jezušovomi pokojnoga dušo.

Naše vredništvo je dobilo eden angleški članek i prevod toga članka, ki pa je bio nepodpisan. Te angleški članek sprovedom vred je bio poslani v Ameriko ednomi odličnomi poznavalci angleščine, štéri nam je odpisao, da je te nikak, štéri je poslao te članek, mislo, ka bo stem člankom kaj pamet-

noga povedao pa je nikaj ne. Pokazao je samo, da šče angleščine ne razmi i da je zato napisao štista nekaj drugoga, kak guči članek. To je čin zakotne, zahrbtne duše, štéra nekaj napiše i misli, da je povedala nekaj pametnoga, a njegov pogum i njegova duša sta prebojazliva, ka bi se vüpao podpisati s punim imenom. Gučao je od bolševizma.

Ognji. V Kúzdoblanji je na Velko mešo zgorela jedna hramba, en den kesnej, 16. augusta pa v Matjašovcih. Stalni kriyci so ešče ne odkriti, ki bi vuzgali, guči se samo, ka bi v Kúzdoblanji deca zakrivila ogenj.

† **Vmrli** so na Madjarskom g. župnik i dekan Ostovič Jožef, nekdašnjí beltinski kaplan, pri Sv. Trojici pa O. Hamler Elekt, bivši voditeo tretjega reda. Molimo za obe duši.

Benéc postaja vsikdar bole znameniti. V toj sükešini, gda vnogi nemajo na sol, nej ka bi šče na biksanje mogli kaj trošiti, se je v Benéci ustanovila družba, štéra proizvaja biks doma. Ne trebe iti več v trgovine po njega. V Benéci se brez penez dobi. Što šče znati, kak se pride do njega, naj ide pitat v Mostje dva dečka. Teva sta ga v obilji dobila, tak da so se njima biciklini vugibali, gda sta ga pelala proti domi. Števek se zgüčao: „Jožek, malo pomenje vozi, ka so meni preveč naklali tej žareči Benéčani,“ pa se je narahi počovao po mezikavoj ritki.

Cepitev selkijškoga društva. Tak čüjemo, da se bodo kotrige selkijškoga društva v lendavskom srezu ločile od sobočkoga i napravile samostojno društvo.

Pozdrav deškomi tabori. Vojak, Horyat Matjaš iz Črensovec, je poslao potom našega lista srčne pozdrave deškomi tabori v Črensovcih, štéroga bi se tak jako rad ydeležo.

Što bi rad meo Slov. krajino? „Slovenec“ piše, da bi Mačkovci radi odtrgali od Slovenije Belo krajino i Slovensko krajino. Mi v Slov. krajini od toga nikaj ne vemo.

Cankova. Naš gospod plebanoš, Kereszturi Vince, idejo v pokoj i do v pokoji pomagali g. Herman Ferdinand, prišlinskomi plebanoši.

Žeparje na euch. kongresi v Čakovci. Kak ljubljanski kongres, tak tudi Čakovskoga so obiskali žeparje i kradnoli. Med drugim so okradnoli tudi g. Herman Ferdinanda, prišlinskoga plebanoša za jezero dinarov.

Sprejmem na hrano i stanovanje dijake ali dijakinje,

štéri obišečjo meščansko šolo. Zglasiti se pri GERENČER JOŽEFI, trgovci v Dol. Lendavi.

Kratke novosti.

Pesnikova slavnost. V Maučičaj na Kranjskom se je obslüžavala predpremočno nedelostoletnica rojstva velikoga slovenskoga pesnika, Jenko Šimona, k štéroj se je zbralo štiri jezero lüdi. Lepi govori i krasne pesmi pesmarskih zborov so napunili sorško pole, gde se je narodo i gde počiva veliki pesnik Jenko. Urednik Slovenca, Debeljak, je v svojem govori omeno, da se je naš krščanski pisateo, Pregelj, pri Jenkovom grobi ojunao, da je slabičom, ki so slovenski jezik začeli zametavati, odložno zabrüso: „Ali si iz zemle i matere, rod moj, ali si ne? Kak pa včiš? Da smo plemenska čreda i da smo ne narod i ne bomo? Da so nam meje prevozke? Da tudi v svojo bodočnost vervati ne moremo? Prijateo moj, tvoje ime je vrag, zato, ka nemaš podplatov . . . ar si ne zleto v višino . . . ar ne lübiš . . . ar ne šteš . . .“

Konjske dirke v Cveni. Zprednedelno konjskov dirkov na Cveni, pri štéroj je bilo navzočih 5000 lüdi, je obhajalo društvo: „Kolo johačov i vozačov“ svojo 60 letnico. Slavnost je obiskao tudi ban, g. dr. Puc i brigadni general Djokič iz Čakovca. Vse nagrade so dobili kmetje z Mürskoga pola, največšo, 10.000 Din. Slavič Ludvik.

Ozdravljenja v Lurdi. Po slüžbenij poročilaj iz premočnega leta je bilo v Lurdi 14 slučajov ozdravljenja, štéra so se zvršila s pomočjov Matere Bože Lurdske na čüden način.

Kristušov križ na visokom bregi v Ameriki. Iz Texasa javlajo, ka so prebivalci varaša El Paso ednoglasno sklenoli, ka de breg, štéri se je dozday zvao Lierra Muleros i štéri je visiki 1500 metrov, odzdaj noso ime Kristuša Krala. Na vrh toga brega postavijo okoli 7 metrov visiki križ. Lepi primer.

SPORT.

S. K. Lendava : S. K. Ptuj, 5:5 (2:4).

V nedeljo 25. t. m. se je odigrala prijateljska nogometna tekma med S. K. Lendava in S. K. Ptuj. — Igra je bila sama po sebi zelo zanimiva, posebno proti koncu, ko so se odigrali najodločilnejši trenutki in ko so Ptujčani vodili v razmerju 5:2 ter je Lendavčanom uspelo zabiti 3 neizbranljive gole, s katerimi je igra ostala neodločena. Izmed Lendavčanov sta se posebno odlikovala Teichman II. in Dolgoš. Ptujčani so se izkazali po svoji spretosti in brzini. Tekmo je vodil amaterski sodnik, ki je s svojim znanjem med drugimi tudi dal publiku povod za buren smeh, posebno ko se je žoga slučajno znašla na bližnjem drevesu in je sodnik smatral za dolžnost igralca, da spravi žogo zopet na igrišče. Seveda to postopanje sodnika ni bilo športno niti pravilno, vsled česar so igralci tri minute predčasno zapustili igrišče

Bistrički Ferko:

Sence.

Šoštarecova je odgrnila pajčolan z mrtveca. Pri drugih mrtvecih te obide groza, če jih pogledaš. Usta počrnijo, napol odprte oči izražajo obup. Videti je kakor bi se še boril za življenje. Človeka to pretrese.

Lebarova Marta pa je bila lep mrtvec. Šoštarecova se je nagnila nazaj in zašepetala Dunkovi:

„Kako lepa ženska“.

Dunkova je prikimala. „Saj je kakor živa. Še brade nima zvezane.“

„Kakor živiš, tako umrješ, pravijo. Pa je res.“

„Grešiti tudi ni mogla, saj je bila celo življenje betežnik.“

Šoštarecova je zopet zagrnula mrtvo Marto, jo še enkrat pokropila z blagoslovljeno vodo in se pomešala med ljudi, ki so prihajali in odhajali.

Zunaj pa je bila trda tema. Na koncu vasi je zatulil pes. Žival nekako čuti to tužno razpoloženje. Tu intam se je kdo spozabil, da je bil preglasen. Pozabil je, da gre na varstivanje. Nič hudega. Malo je res premalo. Čez tri, štiri dni ni nič takega. Tudi mimo hiše, kjer leži mrtvec, lahko poješ, žvižgaš, kar ti pač pade na um. Kako hitro pozabi vendar človek. Sicer pa kaj bi bilo, če

bi si res gnal vse tako k srcu. Kam bi prišli. Saj bi neprestano jokali, hodili s sklonjenimi glavami . . . S časoma se še sprijazniš z mislijo, da boš umrl. Umrli, da! Se še nisi! Nič takega. Vse bo prišlo počasi. Pa se ničesar ne boj. Jaz sem že slišal mnoge, da bi že radi umrli, pa ne take, ki se bahajo s tem. Take, ki bi res radi umrli. Že lastno telo jim je v nadlego. Zanimivo je to, ti pa se še nisi sprijaznil z mislijo, da boš sploh umrl.

„Mir, mir!“ se je oglasil stari Raščan. Pri kartah za pečjo so bili preglasni. Glede asa so se tako sprli, da so vzbujali pri ljudih pozornost.

Ivan je zrl skozi okno. Ker je bila zunaj tema, je razložno videl, kako so kropili njegovo mater. Oni je po nerodnosti prevrnil svečo. Slika v oknu mu je zato izgnila. Stari Raščan jo je zopet prižgal in odgrnil Marti obraz, da nebi bile ženske preveč vsiljive. Ivanu je postalo nerodno. Vsak buli v njega, mu reče nepotrebne besede, ga tolaži. Ivan pa samo na drobno pljune pod mizo, na rahlo zakašlja in molči. Nato se obrne k oknu in gleda kako kropijo mater.

„No?“

„Ivan! Jest, je Vilma rekla.“

Ivan je molče vstal, šel za malim Arpadom in se ni ozrl ne na desno ne na levo.

„Kaj si skuhalo Vilma?“

„Nič. Boš kaj jedel?“

„Nekaj mi daj. Pa Marka še itak ni. Kaj pa, če kobil ne bo dobil?“

„Sem dobil. Glavačov bo vozil.“

Marko je pravkar vstopil.

Posedli so okrog mize, Vilma pa je delala večerjo.

„Mnogo ljudi je Marko, bodo kmalu odšli?“ se je vznevoljil Ivan.

Saj so vedeli vsi, da bo kmalu umrla. To ni nič novega. Videl pa jo je itak vsak.

„Kmalu?“ je dihnil Marko. „Hm. Ne vem.“

Spet so bili tiho. Žalostni niso bili za materjo. Ivan je mnogokrat videl, kako so jokali za starcem. Kakšen jok je bil za mladega. Za mater, za očeta. Oni pa niso bili nič žalostni.

Še nerodno jim je, da prihaja toliko ljudi. Sami bi naj bili. Saj so bili itak vedno sami. Svečo bi prižgali in šli spat. Arpad bi za to noč spal pri peči, ker ne more pri materi.

Če bi sveča dogorela, Vilma prižge novo, ona se zbudi pri vsaki malenkosti. Marko je podprl glavo z rokami in gledal nepremično v strop. Ostudna muha. Stoji. Niti ne gane se. Ivan nehote pogleda Marka.

Tudi v Marku ni bilo življenja. Obleka mu postaja prevelika. Kosti, lobanja, vse je čudno izbočeno. Mesa ni. Gleda v strop, kakor bi molil. Čuden je Marko.

Kakor senca.

Ivan je vstal, kajti nekaj neprijetnega mu je šinilo skozi možgane. Opoťekel se je proti vratom in prijel za kljuko. Toda ni se mogel premagati. Obrnil se je in videl, da Marko še strmi v strop, kakor da bi molil.

„Marko!“ Nič. Vilma se je sklonila nad ognjiščem, mali Arpad pa je že za mizo spal.

„Marko! Slišiš! Ti si — najstarejši!“

Marko se je zdrnil. V očeh mu je zagorel ogenj in Ivanu se je zdelo, da mu je zablisketela solza. Spogledala sta se.

„Molči, Ivan!“ je zaklicala Vilma, bleđa kot smrt. Razumela je. Mali Arpad se je zbudil in zajokal.

Ivan je zaprl vrata za seboj in stopil v temno noč. Ko je stal pred podokni, so se spet skregali pri kartah. Ljudje pa so prihajali in odhajali.

Med tankimi oblaki je iskal zvezd. „Da“, je govoril sam s seboj. „Mati je prva, Marko drugi, nato Vilma, Arpad je mlajši, pred njim sem pa — jaz. Nase bi skoraj pozabil.“ Se je nasmehnil. Zgrabil ga je kašelj, da je bobnelo iz praznih prsi.

„Prav kmalu bo. Prvi Marko . . . Vilma . . . Jaz . . . Arpad . . .“

Šel je v hišo in sedel za mizo. Zopet je gledal v okno, kako so kropili mater, ker je še sveča gorela,

Ka piše „Narodna kolo“?

„Edna takša rak-rana na našem narodnem teli je tak zvana našička pravda, od štere se zdaj razpravla pred sodiščem v Osjeki. To je samo edna rana iz med mnogih, štere so ešče ne začnoli soditi, ali nam v punoj svetlosti kaže način, kak se brezvestno pije narodna moč i zdrava narodna krv.“

Našička guči, kak so sekali naše šume. Tu se ne guči od naročil drv, zavolo šterij joka kmet pred logarom, ge je tat za kg. soli i škatlico špic. Guči se od šum starij več sto let, velikih na kilometre i kilometre, štere dävlejo lesa na vagone i vagone.

Najprle je potreben zakon, ka se šume slobodno posekajo. Zato se z zlatom iščejo tisti, ki delajo zakone. Delijo se milijoni. Od ednoga ministra pravijo, ka je zdigno 15 milijonov Din a za nagrado je še zahtevalo par belij arabskih konjov „Lipicancov“, ka se malo popela. Od drugoga ministra pravijo, ka je dobo za posredüvanje okoli 8 milijonov, tretji 3, štirti 2, peti 1, itd. Vse do malih železniških uradnikov i nameščencov, šteri so dobivali po 600 dinarov. Te je vsemogoči generalni direktor Sohr imenuvao „jadnike“, spominajoč se, kak je sam začno, dokeč se je nej zdigno do par sto jezer dinarov mesečne plače . . .

Presenečeni kmetje, šteri nemajo nanč dinara, znajo zdaj, kak so delili milijonske nagrade i stojezere mesečne plače na račun našega narodnoga premoženja. Pomenjkanje sloboščine tiska je ešče bole branila lopove. Dnes se nalejci odkriva, kak so politični prvaki sprejemali mite, kak so mitili ministre, državne uradnike, logare, izvedence. Firma je vsepovsedi mela svoje ljudi i povsedi je mazala kola, ka nebi škripala. Če ne so delali, je delala konkurenca, ar jih je ešče na stotine, šteri so ešče ne obtoženi. Dobiček je šo prek meje, državi so niti dače ne plačali.

Na stotine ljudi zdaj odgovarja pred sodiščem v Osjeki i se še bojijo, ka bodo najbolje kaštigani tisti mali srmacje, i „jadniki“ kak je pravo gospod generalni direktor.“ — Ne trbe razlage k tomi poročili. —

Pojasnilo.

V dopisu se Križevačka Imovna Občina imenuje kot „jako bogata in premožna organizacija, ki da ne plačuje v redu davkov in doklad, četudi poseduje velike šume, travnike in tudi hiše.“

Res je, da v posestvu leži neko „bogatstvo“, samo je to bogastvo na žalost mrtvo in tukajšna gozdna posest sedaj ne nosi dohodkov, temveč zahteva le velikih denarnih žrtev.

Ko je šumsko posestvo bilo kupljeno, je od prejšnjih lastnikov prevzeto 1661 oralov golih, nepošumljenih

sečenj in 430 oralov drugih čistih in neplodnih površin, torej skupaj 2091 oralov praznih tal. Vse te površine so se v cilju čim prejšnje obnove šume in racionalnega izkoriščanja zemlje morale na novo umetno pogozditi. Torej eno tretino posesti je bilo potrebno umetno kultivirati. Po statističnih podatkih se vidi, da je od osnovanja podpisane Šumske uprave od 1930. do 1935. zasajeno skupaj 3,012.355 komadov raznih drevesc (bor, jasen, hrast, jelša, oreh, kanadska topola, akacija) in posejano 275.095 kg raznega gozdnega semena kot hrastov želod, borovo seme, jesen in dr.

Ni potrebno s številkami dokazovati, koliko denarnih stroškov zahtevajo tako ogromna pogozdovalna dela.

Na drugi strani je trebalo preredčiti in očistiti mlade in srednjih starosti sestojine (gozdove), kar da le manj vreden les za kurjavo ter izkupiček ne zadošča niti za kritje potreb tekoče uprave, a kamo li za kakšne investicije (pogozdovanja). Rednih večih sečenj glavnega užitka (lesa za tehniko) še sploh ni bilo v teh 5 letih.

Stroške za obsežna kulturna dela na pošumljavanju je morala kriti Križevačka Imovna Občina od dohodkov matične posesti v Bjelovaru, četudi je v zelo težavnem finančnem položaju.

V tem je torej „bogatstvo in dohodek“ šum v Dol. Lendavi.

Ker ni bilo dohodkov in nameravane večje prodaje (licitacije) niso imele uspeha, je razumljivo, da se tudi niso mogli vsi davki v redu plačevati.

Les, ki ga izkorišča Našička, je bil prodan po prejšnjem posestniku Parcelarni banki in Imovna občina nima od tega nobene koristi. Stopila je v posest le že izsekanega zemljišča (goljav), ki se mora z velikimi žrtvami nazaj pogozditi.

Vso upravo in gospodarstvo strogo nadzira Kr. banska uprava, pa je jasno, da bi ona odredila plačilo še zaostalih davkov, če bi bilo razpoložljivih sredstev. O skrajno težkem stanju vseh Imovnih Občin ravno sedaj raspravlja tudi Kr. vlada in se bode v kratkem v Zagrebu pod predstvom Ministra za Šume in Rudnike vršila tudi anketa glede sanacije Imovnih Občin.

Cela „pritožba“ temelji na popolnem nepoznavanju dejstev in ustanove Imovne Občine.

Res je nasprotno, da se po odredbi Direkcije Šum vsi dohodki Šumske uprave v Dol. Lendavi polagajo pri Davčni upravi radi odplačila zaostankov na davkih in dokladah, o čemur se lahko vsak prepriča pri Davčni upravi.

ŠUMSKA UPRAVA I. O. K.
Dol. Lendava, dne 9. augusta 1935.

Dva dijaka se sprejmeta na hranu i stanüvanje v privatnoj hiši. — Kje, se zve v Soboti v Domi sv. Franciška, Križova 4.

Goričko nemško proščenje in še kaj.

Gori, gori na planine misel vsaka mi leti, doni odmev hrepeneče pesmi. Še Pismo se oglašja s svojo silno govorico: Iščite, kar je zgoraj!

Gorička, svoj svet! Kakor bi morje valovalo, kapljice je še v tujino odposlalo, saj je njenih ljudi toliko v Franciji in drugod po svetu. —

Komaj jo začnemo gledati, že nam je lepa. Že zemlja, ki diha bolj sveže ko dolinska, zrak je lahak in osvežujoč, nebo je bliže, zvezde jasnejše.

Ljudje so mi tuji še, pa, zdi se, da bodo prijetna uganka.

Saj je bila samo navadna „buča“, pa se je sprevrgla v narodov simbol. Slavolok umetnih rož, geometrično pravilni liki, močna nasprotja, nemško računarstvo. Časna straža gasilcev obdaja oltar in presbyterij kakor Kraljeva garda.

Slovesna maša se vrši kakor navadno. Pater je vendar še kos starodavnosti i pri darovanju gre procesija posvarbic okrog oltarja in daruje: najprej poljubi denar, nato ga vrže v nabiralnik. Belo oblečena procesija mladenk, mlajših in starejših, defilirajo mimo podobe Marije Snežne, sneg naših bregov je oživel . . .

Sirmaki smo.

V našoj državi je jako razširjena jetika. Od te strašne bolezni merje v našoj državi letno do 50.000 ljudi. Jetika je pri nas bolezen siromakov. A siromakov je pri nas največ po vesnicaj. Znamo, ka vladajo strašne zdravstvene razmere po ništerni hižaj. Pa znamo, ka se tu jetika jako širi. Znamo tudi, ka bi se preprečilo strašno širjenje jetike s tem, če bi se podignola blaginja i zdravsko stanje vesi. Da pa nas je vnogo, šteri nemremo več niti bele soli kupiti, kupujemo črno živinsko sol. Vnogi od nas že Bog zna dolgo ne smo svetili. Nemremo kupiti petrol. Čike i kakši praj zamotamo v papir od novin i v drugi papir.

Iz siromaštva i glada pride nezadovolnost i razno drugo socialno hüdo. Dužnost oblasti je, ka se brigajo za naše siromaštvo, ka se brigajo za kmeta, ve je pa kmetov 80% v državi. Ne je zadosta, ka se nas vsakše leto potolaži s prgišcov kukarce, ar je to preveč za mreti, a premalo za živeti. Tu je potrebno napraviti nekaj večkega, trbe napraviti eden stalni plan, po šterom bi se sistematski delalo na povzdigi higijene, kulture i blaginje vesi.

Pravo sam že, ka nas je kmetov 80% v državi. V drugi državaj ji je menje, pa itak vnogo bole skrbijo za nje! Poglednimo bar!

Austrija je po bojni najela veliko posojilo i ga dala na razpolago kmeti, da povzdigne svoje gospodarstvo. I kmet, šteri je že itak jako skrben, je dobro ponücao te peneze. V 8 letaj je Austrija povekšala pov žita za 112%. To je bole kak dvakrat več! Pov krme je za telko povekšala, ka drži zdaj trikrat več glav marhe kak pred 8 leti. I posledica je, ka Austrija že malo uvaža iz drugi držav. Vnogi milijoni ostanejo doma. To je jasen primer, kama se lejko pride s pametnim delom. I Austrija je industrijska država!

Poglednimo čehoslovaško. Dala je kmetom na razpolago 1 milijardo čeških kron samo zato, ka si kupijo umetni gnoj. I v par letaj se je pov dvakrat povekšao, dosta menje hrane so uvozili.

Pa Italija! Dugo smo z zanimanjem gledali Italijansko „žitno bitko“. Dobro se je končala, če ravno ne tak dobro, kak to Italijani pravijo. Musolinijov cio je najpre bio, ka Italija kem več žita doma pridelala, da je kem najmenje odvisna od drugi držav, posebno od Amerike, ki je že itak celo Evropo zadužila. I za to je Musolini dao kmetom vnoge milijone na razpolago.

I da negučimo od Francije i Nemčije. Tevi dve državi ogromno žrtvujeta za to, ka bi kmet kem več pridelao, s tem kem več pridelkov odao i s tem kem bole skrbo za svojo izobrazbo.

Pa pri nas? Ve se skoro inda ne brigajo za nas, kak kda trbe dačo plačati. Pa pravijo, ka mi nemamo sredstev, ka bi se pomagalo kmeti! Sredstva bi že bila, dobre vole fali. Če bi

vlade izdale strogi zakon proti korupciji, proti kraji državni penez, bi se hitro dobila sredstva za povzdigo vesi. Te bi se ministerstvo socialne politike lejko uspešno borilo proti gladi po naši vesnicaj.

Pa či človik pogledne računске zaključke razni industrijski podjetij! Mi nete võrvali, ka zaslužijo vnoge milijone na leto! Pa da bi ešče bili to naši ljudje. Liki prido Francozi ali Angleži k nam, država jim oda kakši rüdnik ali jim dovoli, ka osnavlejo kakša druga podjetja. Kda se ščista nacejajo pri nas, te s težkimi milijoni odido. Pa se denok nišče ne najde, ki bi to enostavno zabrano, ki bi bar par te milijonov dao našemi kmeti.

Imamo v banskih svetih i narodnoj skupščini vnogo kmetov, šterim je dobro poznano našo sirmaško življenje. V prvom redi se obračamo k njim! Mam eden predlog. Bilo bi lepo i socialno i skoro dužnost bi bila, ka tej poslanci začnejo akcijo, ka se eden deo njuvih i razni drugi veliki plač podeli našim vesnicam. Gnjes je dužnost vsakoga, da zmenša svoje izdatke, kelko le more. Tüdi bi bilo dobro, ka se ukinejo notorično previsike plače različni direktorov i predsednikov razni delniški družb, ki živjajo milijone, mi pa stradamo, solimo z živinskov soljov, svetimo že pa Bog zna kak dolgo ne.

Vpisovanje v meščansko šolo.

Na državni meščanski šoli „Narodnega buditelja dr. Ivanocija“ v Dolnji Lendavi bo vpisovanje za vse razrede od 1. do 3. septembra t. l. V I. razred se morejo vpisati učenci (učenke), ki so dovršili 4. razrede osnovne šole brez vsake slabe ocene, ali pa učenci, ki so dovršili kak razred više osovne šole, ako niso nad 14 let stari. Učenci morajo prinesiti s seboj „Izkaz“ o šolskem uspehu in krstni list. Za vpis v ostale razrede morajo učenci prinesiti zadnje šolsko izprijevalo. Radi odmere šolnine naj si starši pravočasno preskrbe pri davčni upravi potrdilo o višini davka (državni uradniki ali drugi uslužbenci potrdilo o višini uslužbenskega davka), brez katerega je vpis nemogoč.

Učenci, ki morajo položiti še popravne izpite, naj vložje prošnje do 28. t. m. Popravni izpiti bodo za VI. razred 29., a za ostale tri razrede pa 30. t. m., vsakokrat od 8.—12. ure.

Vsa nadaljna navodila o otvoritveni službi božji in o pričetku rednega pouka bodo objavljena na šolski deski.

Pošta.

Drvarič Mihael, Bodoci. V knigi mamozabeleženo, da smo Vam odpustili zavolo ognja. To vala. — **Žizek Veronike domači, Črensovci.** Novine Vaše Veronike so prišle nazaj. Prosim, dajte nam njeni novi naslov. — **Vogrinič Jožef, Pertoča 79.** Vaša hči je dužna do novoga leta v Franciji Din 12. Či bo mela samo do 1. novembra, te nega duga.

Zvezna razstava rodovniške živine

bo v nedelo dne 8. septembra t. l. v Murski Soboti na marofu. Živina pai ki je določena za razstavo, mora bit, prignana že v pelek zvečer (najbližja v soboto jutraj). V soboto bo namreč cel dan ocenjevanje živine po tujih strokovnjakih. Radi skromnih sredstev se pripusti na razstavo samo okrog 200 glav odbrane živine.

V zvezi s to razstavo bo tudi tekma krav s težko vprego radi poskušnje na moč vprežnih krav, tekma krav pri oranju in tekma bikov na uspešnost hoje. — Za rastavo določeno živino, posebno pa rodovniške bike, navadite že sedaj na hojo! —

K dopisu iz Turnišče v 32 šte. „Novin“ glede te razstave ugotavljamo, da je bil dopisnik napačno informiran, o čemur bi se lahko prepričal iz sejnega zapisnika ali pa na zadnji seji načelstva Zveze, ki je bila 17. t. m. Kak definitiven sklep, kje bo razstava, še tedaj ni obstojal. Sklenjeno je bilo samo, da se pobrigamo za prostore v Beltincih, ker pa so se nam ponudili med tem v Soboti mnogo bolj primerni prostori za razstavo, je bilo določeno še le na seji 17. t. m., da se vrši razstava v Murski Soboti.

„Zveza Sel. društev“.